GEORGII FRANCI,

MED. ET PHIL. D. IN HEIDEL-
BERG. UNIVERSIT. P.P. AT-
QVE S. R. I. ACAD. NATUR.
CURIOS: COLLEGÆ:

Tractatus Philologico-Medicus

DE

CORNUTIS

IN QVO VARIA CURIOSA
DELIBANTVR EX THEOLOGO-
RUM, JCTORUM, MEDICORUM, PHILOSOPHO-
RUM, POLITICORUM ATQVE PHILOLOGO-
RUM MONUMENTIS.

Cum

INDICE AVCTORVM.

HEIDELBERGÆ,
Typis & sumptibus SAMVELIS AMMONII, *Acad.* Typogr.

ANNO M DC LXXVIII.

B. C. D.

§. 1.

Erentur, hercle, & Cornua & Cornuti, ut tractentur in omnibus Facultatibus, ceu ὡς ἐν τόπῳ præstabo. Maxime in Medica. Qvem enim non moveat Chirurgorum Germaniæ antistes (ita dignissime *Guil.*FABRIC. *Hild.* appellitat *Cl. Simon. PAVLI Quadrip.p.*461.) ad Paul.Lentulum Poliatr. Bernens. scribens *C.*IV.*obs.*31. his verbis: *Historiam Tuam de puella Cornuta, quam promisisti Vir Cl.me, avide à Te exspecto, & valde à Te contendo, ut illam mature publici juris facere, nec diutius intra privatos parietes retinere velis. Est enim profecto non tantum rara, verum etiam admiranda, & ita quidem, ut an unquam similis casus visus fuerit, valde ambigam.*

§. 2. THEOLOGI Cornua habent consideranda variis modis, uti fuse hoc docuerunt *Sal.*GLASSIUS *Philol.S.l.V.tr.*1.*c.*XI.*p.m.*1267. & *tr.*1. *c.*8. *p.m.*1168. atqve *Petr.* RAVANELLUS *Bibl.S.lit.C.f.m.*623.*seq.* nec non *Joh.*BUXTORF. *Epit.radd.Hebr.& Chald. voce* קרן & קרן *p.m.*778. Ita habent Cornua Altaris qvæ explicat *id.ibid.* Habent qvoqve vulgo in facie Mosis: Hanc enim imperitiores pingunt Cornutam decepti *Hebr.* קרן qvod potius radiare significat, teste J.B.CARPZ. *Exercit. ad nummos effigiem Mosis cornutam exhibentes cap.*3. (hinc קרן Cornu, sic dictum, qvod sit qvasi capitis radius J. BUXTORF. *Epit.radd.Hebr.& Chald p.m* 778.) decepti itidem nummis ap.HOTTINGER. *in Cipdis* BARTHOLIN. *de Unicorn.c.*1.& J SELDEN. *de jur.nat.& gent.l.*2.*c.*6. qvos recte suppositios statuit *J.B.*CARPZ.*l.a.c.*1.& 2. Decepti deniq; *Vulgatâ*, qvæ: *Quod Cornuta esset facies sua* Hinc merito à Judæis ridentur, teste *J.B.*CARPZ. *l.c.c.*1. & serio improbantur à *Sixt* SENENSI *l.*5.*Biblioth.S annott.*116. *Sixtin.* AMAM. *Antibarb.Bibl.l.*2.*c.*34.*p.*571. *Chunr.* THEODORICO *disp.solemn.*X.*Giess.*1608.ex *Phil.*CAMERAR.*med.hist c.*93.*P.*RAVANELL.*l.d fol.*623 *b.*LIMNÆO I.P. *VI.*6.95. *J M.*DILHERR.*disp.Tom.*1.*p.*723. *I. C.* DIETRICH. *disp.solem.*XIII. *q.*17.*Giess.*1658.& *Joh.Ad.* SCHERZER. *de Mosis morte & sepultura cap.*1.

§. 3. JURISCONSULTIS qvoqve & POLITICIS qvandoqve res est cum CORNIBUS atqve CORNUTIS. CORNUTI enim hodie vocantur, qvi veteribus CUCULI (*vid. Cl.* MINOS *ad Alciat Embl.* 60. *p.* 295.) vulgo Gugguck / Gauch / Hänrei (de hac voce *leg.* HARSDORF) inde CUCULITARE ALCIATO, pro qvo in FF. CUCURBITARE vide fuse *I. B.* CARPZ, *l. a. cap.* 3. Cur autem Cornuti vocentur lege ap. BESOLD. *Thes. Pract. voce* CORNUT, & DIETHERR. *in Addit.* it. *Theod.* OSIUM *novar. opin. silv. c.* 69 *p.* 147. SPEIDEL *notab. f. m.* 239. *a.* NEVIZAN. *silv. nubt. l.* IV. *n.* 92. COEL. *Rhod.* XXIII. 26. HENEL. *otii Vratisl. c.* 47. *p.* 399. C. REIES *Camb. Elys. q.* 77. & LANS. *contr. Ital. p. m.* 842 *seq.* RENOD. *l.* 3. *de Mat. Met. c.* 3. ait: Solus hircus nostras inter animantia in rebus venereis socium patienter admittit: Unde qvi non ægre idem patitur, Cornutus, hircorum instar, per Sacrasmum dicitur. Eodem sensu LANSIVS *contra Britann. pag. mihi* 581. jocatur.

Mansit, apud Scotos indeclinabile Cornu. Ni fallor ex OWENO. Immo jam ab Andronici Imp. tempore Cornua fuere Symbolum eorum, qvi conjuges vel malitia vel injuria adulterari permittunt, ceu SALM. *ad Panciroll. tom* 1. *p.* 373. ex NICETÆ *l.* 2. *de Imp. Andronici.* Hinc qvi aliqvem CORNUTUM appellat, actione injuriarum conveniri potest, & ad recantationem seu palinodian actori tenetur, BESOLD. *l. d.* sicuti qvi aliqvem BONUM VIRUM GALL. *un bon. homme* injuriandi caussa vocat, *id ibid.* Similiter JCti statuunt eum, qvi alterius domui cornua apposuerit vel affixerit, perinde punire debere, ac si libellum famosum composuisset, ut post *Tib.* DECIAN. *in Pract. Crim. l.* 3. *c.* 25. *n.* 33. tradit *Prosp.* FARINAC. *p.* 3. *Oper. Crim. q.* 105. *n.* 468. referente REIES *l. a.* Si bos, cornu petere solitus, petierit, competit actio ex Lege XII. *Tabb. l.* 1. *§.* 4. *ff. si quadr. paup. fec. & Inst. in pr. d. t.* *Conf.* qvoqve *l.* 52. *§. quidam ff. ad L. Aquil.* Cornua qvoqve condicentur bove surrepto & occiso § *bove l.* 14. *ff. de cond. furt.* Huc spectant qvoqve CORNICULA POSTARUM, Posthörner / *vid.* HORNIGK *de Jure postar. cap.* 16. *theor.* 3. *p. m.* 239. *seq. it.* VENATORUM Jägerhörner / *it.* EXCUBITORUM Nachtwächterhörner / *it.* Cornua Cervi domuum fastigiis imposita, qvæ qvandoqve jus venandi notent; it. cornua insignium varia, qvæ sunt signa honoris non diffamiæ uti ait LIMNÆUS *I. P.* VI. 6. 95. *Conf.* SALMAS. *ad Solin. f.* 548. *ap.* RUPERT. *ad Val. M.* VI. 1. 5. & præcipuè HÖPPING *l. pecul. de insign.* multa qvoqve eaqve varia de cornibus congessit *Philander* von Sittewald / (*I. M.* MOSCHEROSCH) ad JCtos & Politicos spectantia.

PHI-

§. 4. PHILOSOPHI pro variis Philosophiæ partibus varia habent cornua, cornutosqve varios, e. g PHYSICI propriissime agunt de animalibus cornigeris, *vid.* PLIN xi.37. cujus inferius locum dabo. In specie de UNICORNU *leg.* omnino *tr. pecul. Casp.* & *Th.* BARTHOLINOR. De cornibus qvorundam animalium mobilibus auricularum instar *Lel.* BISCIOLA *hor. subseciv. t.2.l.2.c.23.n.8.* De Cornib9 Cervorũqvomodo crescant, qvando & cur abjiciantur egit *Id. t.1.l.1.c. 20. per tot. Conf. A.* GRABÆ *Elaphogr.* Dentesne an Cornua in Elephantis dici debeant fuse disqvirit *Cæl.* RHOD. XIII. 18. de Cornibus Cancrorum *Celeb.* SACHS *Gammarolog. c.* XI *§.5.* Cornua 4. in vervice magno & peregrino vidit BORELL. *C.* IV. *O.*52. Arietes 4 cornibus in Ægypto, Christoph FÜRER Reisebeschr. *f.m.* 97. Cornua prope Goam regiam Lusitanorum Indiæ metropolim terris defossa plantarum modo sparsis radicibus capiunt incrementum, teste *Hug.* LINSCHOTTANO, ait *Celeb H.* CONRING. *de habit. corp. Germ. causs p.m.* 145. *SEGER. ap. Th.* BARTHOLIN. *C.* 2. *Epist.* 79. *p.* 655. *DILHERR* in Zeit- und Welt-Lauff *p.m.* 306. *seq.* inqvit: Inn der Indianischen Insel Goa wärden di Hörner der Ochsen und anderer gehörnten Thiere von den'n Indianern/ welche den'n Hörnern ser feind sint/ inn di ärde vergraben. Wann nun selbige eine Zeitlang inn der ärde gelägen/ bekommen si Wurzeln/ und wachsen länger als eine Spanne heraus/ wi *Hugo LINSCHOTT* inn dem 61. *Cap.* seiner Ind. Schiff. bezeugt/ daß er solches selber gesähn. Es haben sich gelährte Leute bemüht/ di Ursachen solcher fruchtbringenden Hörner an einem sonst so steinigten und unfruchtbaren Ort zu erforschen / haben si aber nicht erkundigen können. Hoc qvoqve videtur probare BORELL. *C.* IV. *O.* 10. statuens ossa recenter avulsa in variis animalium partibus posse inseri & crescere. Et *O.*52. subnectit: *Cornua vervecina & bubula vidi, quæ radices in terra egerunt, ut cornu plantabile Linschotti.* De Cornibus artificialiter inplantandis e.g. in caponis caput calcaria è pede abscissa, vide BORELL. *C.* 1. *O.* 10. *Ol. WORM. ap Th. BARTHOLIN. C* 1. *Epist* 38. *M. A. SEVERIN. ap. Eund. C.* 1 *Epist.* 69. De Cornu Capreoli alno unito lege *Celeb.* J. D. MAJOR. *de planta monstros. Gottorp. §.*26. Cornua Cervina eodem modo arbori innata in Museo Regis Daniæ vidit *Th.* BARTHOL. *C.* VI *h.* 9. Sæpe, qvæ ordinarie Cornibus carent, cornua habent. De EQUO CORNUTO *Ol.* WORM *Musei l.3.c.25.* & *Th.* BARTHOLIN. *C.2.h.*10. De alio *Euseb.* NIEREMB. *l.7.c.2.* Alium vidit qvoqve *Leo* ALLATIUS teste *Thom.* BARTHOLIN. *de Unicorn. c.*19. LEPORES CORNUTI leguntur *ap.* JONST. & *C.* SCHOTT. *Phys. Cur.* Duos Cornu-

tos ap. viduam Medici Lovanii vidit Peireskius ex Norwegia allatos teste *GASSENDO in ej9 vita l.2.p.m 56.Th.BARTHOL.C.2.h.86.*ait ex*GESNERO* tales captos in Saxonia. Venatu cepit unum cornutum illustris Heros D. de Vitri, cujus Cornu Jacobo Anglorum Regi dono obtulit, ait RENOD. *de mat med l.3.c.4.* Sceletus talis visitur in myrothecio Dresdensi, *ZEILER.* Reise-Beschr. Teutschlandes. Ejusmodi cranium Hamburgi vidit *SEGER. ap.Th.BARTHOL.C.2.Ep.79.p. 652. seq.* & fuse describit; assensum tamen suum adhuc protrahit, addit tamen talia se qvoqve vidisse olim in Mus. Wormii & nuper in Mus. Regis *Dan.Conf.WORM.Mus.l.3.c.23.* Ipse ego vidi Argentorati in Museo Kunastiano. De cornu in latere ovis *Th.BARTHOL.C.2.h.13.BORELL.C.IV.O.52.* vaccam vidit, quæ 5. cornua in pedibus habuit, in qva instar manus digitorum disposita erant. Meminit etiam *C.1. O.10.* In pede vervecis Cornu cum gyro solito suo vidit *id C.IV.O.52.* De Corniculis in parra & phasiana, *PLIN.XI.37. Justus BERTRAMUS ap. Th. BARTHOL. C.2.Epist.11 p.439.* inqvit: *Referam novum quid, mihique hactenus plane inauditum, Nestedii Selandiæ oppido priori anno* LUCIUM PISCEM *ingentem atque multorum annorum captum esse, cornu ipsi media fronte firmissime adhærente, longitudine digiti ejusdemq; fere ad radicem densitate, paullatim in extremitate cuspidato, intus concavo: Retulit mihi oculatus ejus rei testis.* CORNUTA piscis est, qvæ ex mari fere sesqvi pedalia cornua exserit, de qva *leg.GESNER de Aquatil l IV f.m 303.* De piscibus Cornutis in Sina *lege Joh. NEUHOF.* Allgem. Beschr. Sina. Ex MINERALIBUS EST CORNU AMMONIS ap. *PLIN: AGRICOL: GESNER: Fr. CALCEOLAR: in Museo sect: 3.* & *de BOOT l.2. de gemm: & lapp: c.246.* Ex VEGETALIBUS CORNU CERVI planta est vulneraria ap. *PARACELS.* teste M. *RULAND. Lex. Alchim. p.175.* de Planta, Cornu cervi repens, dicta *leg. Bod: à* STAPELEN. *Comm: ad Theophr: hist. plant: l. 7.c.9 f.m. 831.* Et qvid multis? Audiamus *PLIN:* XI 37. in hæc prorumpentem: *Cornua multis quidem & aquatilium & marinorum & serpentium variis data sunt modis: Sed quæ jure cornua intelligantur quadrupedi tantum generi.* Et paulo post: *Nec alibi major lascivia naturæ: Lusit animalium armis: Sparsit hæc in ramos, ut cervorum. Aliis simplicia tribuit, ut in eodem genere subulonibus ex argumento dictis. Aliorum finxit in palmas, digitosq; emisit ex iis, unde platycerotas vocant. Dedit ramosa capreis, sed parva, nec fecit decidua. Convoluta in anfractum arietum generis, ceu cestus daret: infesta tauris. In hoc quidem genere & feminis tribus: in multis tantum maribus. Rupicapris in adversum. Erecta autem, rugarumq; ambitu contorta, & in leve fastigium exacuta (ut lyras dices) strepsiceroti, quem addacem Africa appellat. Mobilia*

ca-

eadem (ut aures) Phrygiæ armentis: Troglodytarum, in terram directa: quæ de causa obliqua cervice pascunt. Aliis singula, & hæc medio capite, aut naribus ut diximus. Jamq; aliis ad incursum robusta. aliis ad ictum: aliis adunca, aliis redunca, aliis ad jactum, pluribus modis, supina, conversa, connexa: omnia in mucronem migrantia. In quodam genere pro manibus ad scabendum corpus. Cochleis ad prætentandum iter; corporea hæc, sicut Cerastis, aliquando & singula. Cocleis semper bina, & ut prætendantur ac resiliant. Urorum cornibus Barbari septentrionales potant, urnasq; binas capitis unius cornua implent. Alii præfixa his pila cuspidant. Apud nos in laminas secta translucent, atque etiam lumen inclusum latius fundunt, multasque alias ad delicias conferuntur, nunc tincta, nunc sublita, nunc quæ Cerostrota picturæ genere dicuntur. Omnibus autem cava, & in mucrone demum concreta sunt. Cervis tantum solida, & omnibus annis decidua. Boum adtritis ungulis, cornua unguendo arvina, medentur Agricolæ. Adeo sequax, natura est, ut in ipsis viventium corporibus ferventi cera flectantur, atque incisa nascentium in diversas partes torqueantur, ut singulis capitibus quaterna fiant. Tenuiora feminis plerumq; sunt, ut in pecore. Multis ovium nulla, nec cervarum, nec quibus multifidi pedes, nec solidi pedum ulli; excepto, asino Indico, qui uno armatus est cornu. Bisulcis bina tribuit: nulli, superne primores habenti dentes. Qui putant eos in cornua absumi, facile coarguuntur cervarum natura, quæ neque dentes habent, ut neque mares, nec tamen cornua. Ceterorum ossibus adhærent, cervorum tantum cutibus enascuntur. Hactenus satis belle atqve compendiose *PLINIUS.*

§. 5. HISTORICI habent CORNUTOS, qvi ab *Ammiano* MARCELLINO inter milites recensentur, teste *Cæl. RHODIG: l.17. c.10.* Iidem qvoqve habent CORNICULARIOS etiam in bello de qvibus possunt variæ opiniones legi ap. CALVIN: *Lex: Jurid: f m 241. b. Alexandr: ab.* ALEX. *G. D L. VI. c. 22. Cæl.* RHOD: *l. a.* ASCON: *ap. Onuphr. Panv: de Civ. Rom. p. 614.* & RUPERT: *ad Val: M. VI 1.5.* Habent itidem iconem Alexandri M. cornutam, *vid.* SALMAS. *ad Solin: c. 52.* De nummo Alexandrum Cornutam exhibente. *Conf: Fulv:* URSIN. & *Curtium* LOCCENII. Sunt etiam alii nummi eâ forma vide ZAMOSI *analecta antiq. Daciæ c. 11.* Hinc in ALKORAN, *Surat: 28.* vocatur *Alex: M: Dulkarnain* i. e. δικέρατος h. e. bicornis vid. HOTTING: *l. 1. hist Orient: c. 3 p. 73 seqq. Arab: Dhelkarnain* vocari scrib. FREINSHEM: *ad Curtii* IV. 7. 23. cur? habet *W.* SCHIKARD: *in Tarub: p 73.* sed non arident FREINSHEM: *l. a.* Videtur inde factum, qvod se filium Jovis

Ammo-

Ammonis Cornigeri credi vellet; qvi cornutus fingitur, vide infra Poëtas. Hinc idem Alex. M. sacras etiam vestes in convivis gestavit, nunc qvidem Ammonis purpuream per ambitum divisam & CORNUA ceu scribit EPHIPPUS apud ATHENEUM *dipnos: l. 12. c. 9.* ipse qvoqve Alex. M. à statuariis volebat Cornutus effingi, teste *Clem:* ALEX. *admon: adv: gentes.* Successores ejus reges Macedoniæ Cornua gestasse in casside aliqvod exemplis probat *W.* LAZIUS *l. 1. rer: Græc:* ap. FREINSHEM. *l. d.* In Baya de Antogil prope Madagascar Rex illius loci duo Cornua capiti firmiter affixa habet pro ornatu *L.* HULS: 1. Ost-Ind. Schiffart. *c. 3. p. m. 18.* Huc pertinet Cornu illud Ænæum magnum, das Kräuselhorn/ qvod argentorati è summo templo noctu post cœnam, & dein ipsa noctis meridie hora 12. inflatur; cujus historiam atqve originem veram nondum rescire potui. Forte propter Judæos ut colligo ex J. GEILER *Keisersberg: Postil: Germ: p.* IV. *f. m.* 107. *a.*

§. 6. MATHEMATICI habent in ASTRONOMIA CORNUA LUNÆ, nim. prima phasis cum exoritur emergitive à sole, corniculatio dicitur, aut corniculans luna, *Cœl:* RHODIG: XX. 7. Sic Februarius Germ: Hornung/ dictus primum à Carolo M. teste ALBERTO *Abbate Stadensi in Chronic: p. m.* 76. *b. &* 77. *a.* EGINHARD: *in vita Car. M.* ut multi opinantur à cornibus, qvæ h. t. Cervi abjiciant. In ASTROLOGIA & MANTICA cur Cornua regnum portenderint colliges ex *obss.* PASCHALII *l.* X. *de Corn: c.* 4. *&* PIGHII *Caractere l.* X. *Annal:* ait RUPERT: *ad Val: M. in Indice.* In *GEOMETRIA* cornua pro anguli prominentia, GLASS: *Philol: Sacr: l. 5. tr. 1. c. 11. p.* 1268. *&* BUXTORF: *F. in Lex: Chald: Syr: p.* 511. *seq.* In *MUSICA*, sunt Cornua Germ: Krumhörner; de illis lege S. GLASS: *Philol: Sacr: l. 5. tr. 1. c. 1. p.* 1059. *P.* RAVANELL: *Bibl: Sacr: lit: c. f.* 613. *b. seq:* *J.* BUXTORF: *F. Lex: Chald: & Syr: in voce* קרן *p. m.* 511. & VARRO *de L. L. l.* 4. § 24. Inde & CORNUARII atqve CORNICINES de qvibus CALVIN: *Lex: Jurid: f.* 241. *Alex. ab* ALEX: IV. 2. Cornu incinunt Tyrrheni, *Cœl:* RHOD: IX. 7. *Alex: ab ALEX. l. a.* huc di Harsch-Hörner/ ap. Lucernates ex GRYPHIANDR. *de Weichbild: Sax: c.* 12. *n.* 9 SPEIDEL: *notab: f.* 573. In vulgo dicta *FORTIFICATORIA* sunt di Hornwerck de qvibus BESOLD: *thes: pract: voce* Festung/ *Fortification.* CORNUA qvoqve pars phalangis. ISIDOR: IX. 3. *Alex: ab* ALEX: VI. 13. *Cœl:* RHOD: XV. 21. CALVIN: *l. a. B.* BONIFAC: *hist: lud: l* 3. *c.* 31. Forte huc posset etiam referri. Tuba Stentorophonica Sam Morlandi Angli, Germ: Sprach-Horn per qvam distincte possumus loqvi ad 2. vel 3 milliaria anglica

h. e.

h.e. unam & dimid. Leucam Gallicam, teste *Cl. Jean. Bapt.* DENIS, *Fautore & Amico meo magno ensès Conferences, p.m.2.seq.* Ex GEOGRAPHIA varia loca à cornibus denominata e.g. Horneck/ Hornberg/ Hornhausen/ Hirsch-horn/ &c.

§. 7. ETHICI per CORNUTOS intelligunt male moratos, seu moribus ferinis præditos, hinc famoso illo ap. plerasqve Germaniæ Academias ritu Depositiones, ut vocant, meliorum literarum Candidati CORNUTI & vocantur & exagitantur, belluinos ut mores deponant & humaniores fiant; de qvo ritu lege Auctores qvos allegat C. DORNAV. *in theat. Encom: tom:* I. *f. m. 815. seqq.* & *Joh: MANLIUS in Calend. p. m.* 644. *Joh: DINKEL. orat: pecul:* Cui annexum est Carmen *Fridric:* WIDEBRANDI de Cornutis f. Beanis. Huc etiam CORNUTI in Typographiis de qvibus DIETHERR. *addit ad Besold: f m.180.*

§. 8. PHILOLOGI atqve POETÆ plurima habent cornua atqve CORNUTOS. Multi gentilium Dii Cornuti, e.g. JUPITER AMMON *VIRGIL. Æn.* IV. *& ad h.l. SERV. DIOT. Sic: l* I *Sil: ITAL.* III. *8. &* IX. *295. Mart: CAPELL. l.2 p 39. VOSS de Idol: l.1.c.17 AGELL.* III. 3. *C. BARTHIVS Adv: l. 25. c. 11. ex LUCAN.* X. *514. Alex: ab ALEX.* VI. 2. & *FREINSHEM. ad Curt:* IV. *7. 23. Pan HOMER. in hymn: & Lucian: Dial: Jov: & Ganym:* rationem habet *B. BONIFAC. hist: lud: l.3. c 31.* FAUNUS *NAT: Com: Mythol: v. 9.* BACCHUS *HORAT.* II. *od: 19. OVID: de Art:* I. *231. & Epist: 21. v. 13. ATHENÆUS* II. *Chartar: p.m. 281. & 294. NAT. Com: v. 13.* rationes qvædam ap. *Th. SAGITTAR. quæst: illustr: dec: 2. q. 10.* Inde & LIBER Pater, *vid.* omnino *G. I. VOSS. l.1. Idol: p. 425. FESTUS lit: c. f. m. 273.* & OSYRIS Cornutus *DIOD. sic.* I. VEJOVIS simulacrum Cornutum, *Alex: ab* ALEX. IV. 12. SOL Cornutus, PHILARGYRIUS *Ecl:* 2. ap. *G. I.* VOSS. VENUS CORNUTA, *Alex: ab* ALEX. I. 12. ASTARTE Sidoniorum dea taurinum caput habebat, *vid.* SELDEN. *de DIs Syris synt: 2. 6. 2.* OCEANO CORNUA tribuit EURIP. in *Orest.* Immo FLUVIIS ubiqve CORNUA adscribuntur. Ex HYGIN. *in fabb.* SERV. *ad Virg: Æn:* VIII. *Nat: Com:* VII. 2. *FEST. BONIFAC. hist: lud:* XI. 17. *CHARTAR.* 179. *Car:* PASCHAL. *de Coronis l.* X. *c. 4. BARTHIVS ad Statii Theb:* IV. *831.* VII. 65. MONTES TERRE CORNUA vocati, ex *Gor.* BECAN. *hierogl. l 13. B. BONIFAC. l. a. Conf.* qvoqve qvædam ap. *S. GLASS. Phil. Sacr. l. 5. tr. 1. c. 11.* 1267. De SOMNI CORNU plura *C. BARTHIUS ad Stat: Theb:* II. 144. *& V.* 9. Adsunt ACTÆONIS CORNUA, *vid. OVID. Met. III. 4. NONNUS l. V. Dio-*

 nys-

myst. APUL. l. 2. met. p. 189. ANAXIM. l. 2. PALÆPHAT. HYGIN. PAUSAN. in Bæot. PIER. l. 7. hier. Ang. POLIT. c. misc. Sed merito fabulam reputat PLIN. xi, 37. ut & illam M. Genucii Cippi ap. OVID. Met. xv. 49. VAL. M. v. 6. & P. GREGOR. Theol. l. 26. de Rep. c. 1. n. 13. Huc forte ex antiqvis fabolosis Germ. carminibus der Hörnere Seyfried / de qvo HARSDORF Grossen Schauplatz hist. crx. p. m. 36. Huc CORNU AMALTHEÆ, OVID. Fast. v. 121. seqq. STRABO l. x. CHARTAR. p. 105 seq. & 181. LOTICH. nott. ad Petron. p. 211. ALCIAT. Embl. 118. & fuse B. BONIFAC. l. xi. c. 17. atque J. C. DIETRIC. Antiquit. Bibl. f. 414. seq. ARA Delii Apollinis ex CORNIBUS, OVID. Epist. Cydippes ad Acont. Ita SIMULACRUM Jovis AMMONIS adjectis Cornibus arietinis confectum est LUCTAT. Placiades ad Statii III. 476. Omnes Deos aureis cornibus inprimis delectari scribit B. BONIFACIUS l. xi. c. 12. PHILOLOGICE CORNU & Græci & Latini ad pleraque alia traduxerunt significanda, præsertim extrema sive summa rerum & corporum, ut aræ navis &c. ait Cæl. BISCIOL. hor. subsec. t. 1. l. 18. cap. 10. Hinc & CORNUA pro POCULIS, qvia olim ex cornibus fiebant Vinc. CHARTAR. de Imagin. Deor. p. 281. ex THEOPOMP. qvi etiam ap. ATHEN. xi. 8. & ad h. l. DALECHAMP. XENOPHON. de exped. Cyri l. 6. & 7. CTESIAS in Persic. p. m. 587. PHILOSTRAT. Leoninus Senior de asinis Indicis l. 3. c. ÆLIAN. H. A. iv. 52. PLIN. xi. 37. MIZALD. memorab. Cent. 3. §. 93. B. BONIFAC. l. 1. hist. lud. c. 62. Cæl. RHOD. xxvii. 27. NEAND. de Bacchanal. membr. xii. p. 163. ROSIN. antiquit. p. 28. & 30. L. BISCIOL. t. 1. l. 18. c. 10. C. BARTHOLIN. de Unicorn. c. 2. p. 8. b. NEMESIAN. Ecl. 3. v. 48. LIBENTHAL. Coll. Eth. Ex. 8. q. 10. p. 85. ex Pomp. LÆT. in vita Valent. Sic Bacchi poculum fuit è Cornu bovis NONNUS Dionys. xii. 203. Sic Tartari in Tarku biberunt ex boum Cornibus, OLEAR. Itiner. f. 511. Conf. Petr. della VALLE Reisebeschreib. parte 2. Epist. 5. fol. mihi 177. Samogitiæ incolæ animantium cornibus utuntur ad pocula FOURNIER Geogr. p. 1. l. 3. c. 4. p. 81. Immo antiqvissima vasa cornua fuisse, unde Poëtæ etiamnum omnia sic dicant, & ea divis suis adscribant, ait SCHOLIAST. ad Statii Theb. v. 199. Huc refero illud PLIN. vii. 19. ajentis: Qvibus (hominibus) natura concreta sunt ossa, qvi sunt rari admodum, CORNEI vocantur. De Cornu hieroglyphico Danico leg. Ol. WORM. Tandem addo CORNELIOS à Cornibus denominatos, vid. SIGON. l. de nom. propr. Rom. item CORNUTOS. Sic CORNUTUS Virgilii interpres, de qvo MACROB. V. Saturn. 19. AGELL. II. 6. Manilius Cornutus ex Prætoriis legatus Aqvitanicæ Provinciæ ap. PLIN. l. 26. c. 1. Jacobus Cornutus Medicus Parisiensis

cujus

cujus scripta meminit LINDEN *de script. l. 1 p. m. 293.* Cornutus alius Mercatoris filius, de qvo ridicula historia ap. WIER *de præstig. l. 2. c. 12.* Sed sat Cornutorum. Jam ad Medicos.

§. 9. MEDICI magnam & Cornuum & Cornutorum habent varietatem. In specie ANATOMICI habent CORNUA OSSIS HYOIDIS (rectius C. HOFMANNO *Inst: II. 95. 1.* ὑψιλοειδὴς dicitur) RIOLAN: *Enchirid. Anat: pag: m. 25.* Habent CORNUA UTERI *Cœl:* RHODIG: *L. A. IV. 23.* AQVAPEND. *de formato fetu part. 1. c. 1.* CASTELL. *in Lex Med: p m. 118.* RIOL *l. c. p. m. 178 seq* & *Th* BARTHOL. *A. R l. 1 c. 29.* Habent deniq; CORNUA SUTURÆ LAMBDOIDEÆ, RIOL. *l. a p m. 19.* qvē vide sis. Est qq. κερατοειδὴς χιτὼν seu CORNEA TUNICA oculi, de qva GALEN. *X. V. P. 3.* rationem nominis dat *CASTELL. Lex. Med: p. m. 117 seq. CHIRVRGIS* sunt Cucurbitularum tria genera, teste *ORIBASIO*, nempe vitrea, Ænea & CORNEA, qvorum duo prima ope caloris trahunt; postremum vero suctione agit; qvod licet apud nos exolevit, ab *Indis* multum æstimatur, nam beneficio istius flatus intestinorum curare callent: *Nam quamprimum æger Colica passione apprehenditur, clysterem injiciunt, simulq; cucurbitulas Corneas in abdomine adhibent; quarum apertionem, quamprimum aërem ore adtraxerint, digito obturant, cum ut cuti adhærerent, tum & flatus dissiparent atq; elicerent*, ajente *Joh: Bapt:* à LAMZWEERDE *Append: Instrum: Chirurg: tab: 26. p. m. 161. & p. 162.* easdem depingit ac ita describit: *Tres superiores figuræ tales sunt Corneæ cucurbitulæ utiles ad arterias & venas gracilitate flaccidas elevandum, nam elevatis subsidentibus venis, sanguis longius & spiritus libere transmeare possunt, nutrimentum arefactis partibus advehendo, sed animadvertendum, ut ponantur juxta cursum vasorum, quæ nutrimentum advehunt. Nec sufficit una harum applicatio, sed juxta arbitrium Medici & rei exigentiam iteranda.* Paulo post rursus: *Corneæ cucurbitulæ duo habent foramina, unum latum, quod imponitur parti, alterum angustum, ex quo aër detrahitur.* Deniqve iterum: *Corneæ molliter trahunt minore cum dolore, nec pavidos, cum igne non indigeant, concutiunt. Joh. van HORNE in microtechn. p. m. 29.* postqvam instrumenta chirurgica varia, pro diversitate materiæ, ex qva fiunt, proposuerat; addit: *Cornea, ut sunt cucurbitulæ, in balneis Germaniæ usitatæ, ex summitate cornu bubuli factæ, vid. CASTELLAN. de Cucurb: c. 3. l. 1. Fiunt etiam ê cornu Catheteres, qui ob flexilitatem suam commodius ingrediuntur per penem. Tales autem fiunt, si aquæ calenti immergantur.* Priora inde Germ. vocantur Schräpff Hörnlein.

 Chi-

Chirurgis etiam sunt CORNUA, qvibus cranium depressum elevetur, *FABRIC: Hild: Cent: 2. Obs: 5. Cornitula quoque est instrumentum parvum, excavatum & corneum, quod majoribus aridi membri vasis adhibitum sine igne, & solo oris suctu, s. spiritus per summum & exile foramen revocatione nutrimentum potenter adtrahit, vid: Guilh: FABRIC: Hildan: Cent: 1. Obs: 80. & Nicol: TULP: l. 3. obs: 49.* sunt verba *Joh: SCULTETI Armam: Chir: part: 1. tab: 12. figura 7.* ubi & iconem additam habet. Conf. qq. qvæ supra LAMZWEERDE. Per CORNUA possunt etiam varii suffitus ad aures, uterum, anum &c. admitti. *PHARMACOPOEIS*, bone *DEUS*, qvot sunt cornua, ad varias medicinas? Eadem possunt partim videri ap. *Joh: SCHRöDER: Pharm: p. m.* 118. aliosqve Et qvid multis? *Veterum Medicorum instrumenta cornea. Cornibus enim liquores mensurabant, clysteria administrabant &c: GALEN: l. 1. & 2. de Comp: Med. & l. 13. Meth:* inqvit *C. BARTHOLIN. de Unicorn: cap: 2. p. m. 8. b.* Deniq; apud *CHIMICOS* CORNU CERVI est alembici rostrum teste M. RULAND *Lex: Alchim: p. m. 175.* ex qvo (uti fere c[illegible]) *Guil: JOHNSONUS Lexit: Chim: lit:* C. *p. m. 67.* CORNU MUSÆ est vasculum Chimicum de qvo RENOD. *in Isagog: c. x. p. m. 344.*

§. 10. PATHOLOGI tandem (huc enim *Scopus* noster tendit Curiosa Cornua variosqve in scenam producunt Cornutos. Nec enim fabulosum est, homines Cornutos reperiri, inqviunt RUPERTUS *ad Val: M.* & *Sam: EGLINGER Coroll: 6. ad disp: de Lienter. & Cœl. Basil.* 1667. Sed qvid op9 hisce, cū rerum testimonia adsint luculenta in secuturis exemplis.

§. 11. (*I.*) EBN ZOHAR (rectius enim ita *Celeb. G. H. VELSCHIO Fautori ac Amico meo honoratiss. de Vena Medin: cap: 1. p. m. 10.* vocatur, ac vulgo AVENZAOR) *l. 2. cap:* 5. ait: *Audivi dici à patre meo, quod cuidam viro vidit nasci in dorso suo os ad similitudinem unius cornu, quod erat minoris duritiei ossis naturalis.*

§. 12. (*II.*) Idem *EBN ZOHAR l. a.* addit hæc: *Mibi etiam fuit ortum os unum super dorsum, magnum mibi inferens dolorem.*

§. 13. (*III.*) *J. C. SCALIG. Exerc:* 199. *f.* 5. ait: *Cornua hominibus adnasci, ægritudo est, non monstrum, de qua principi Aboali, atque maximo viro Abumero narrantibus, equidē propter eorū auctoritatem adducebar, ut crederē, donec unū vidimus in dorso remigis cujusdam, qui in Ligurū trireme diu fuerat.*

§. 14. (*IV.*) AMATUS *Lusitanus C. 1. curat.* 51. hoc offert: *Natus est puer cum Corniculo in capite, non dolebat, nec quidquam obnoxii ex eo percipiebat:*

bat: grandior vero factus puer, cornu quoque crevit, quod omnino deponendum ex capite puer contendebat, & à patre efflagitabat, ob id quod pueri illum Cornutum appellabant. Accersito igitur Chirurgo plus justo audace; primo partem superiorem præcidit, ex qua incisione, nullum fere puer dolorem sensit: Chirurgus vero credens ita eventurum, si radicitus corniculum resecuerit, opus aggreditur, sed infelici successu, brevi enim, vel intra paucas horas puer obiit, nec mirandum, cum cornu illud prædurum in parte inferiori, conflatum ex cranio & medullari cerebri substantia esset. Ex eodem refert quoque C. BARTHOLIN. *de Unicorn. c. 1.*

§. 15. (*V.*) *Alexand:* BENEDICT: *Anat. l. 1. c. 14.* narrat se vidisse in Creta, vulnerato sagitta genu, cornu nigrum rupicapræ capiti simillimum prodiisse, materiamque, quæ in ossis substantiam converti debuisset, in corneam naturam aëris adflatu facile conversam fuisse, concinneque gummi modo indurescentem; ap. SENNERT. *in Prax:* Et ex SCHENKIO *I. B.* DENIS *loco mox citando.*

§. 16. (*VI.*) Simile huic est, qvod refert *Cl. Jean. Baptist:* DENIS *en la scōde Conferente presentée à Monsigneur le Dauphin p. m.* 176. qvod quantum potui; reddidi Latinum hisce. Descriptio missa à Cardinali Mediceo ad Patrem libelli Magistrum sacri palatii Romæ concernens cornu prodigiosum, qvod crevit supra tibiam in patellæ obposita parte. *Reperimus plurimas historias quæ faciunt mentionem ejusmodi deformitatum, quæ ad hanc accedunt, quarum quædam contigerunt in ipsa nativitate, aliæ post eamdem, v. g. visus fuit Quiery decem milliaribus Turino dissito infans, qui nascebatur cum 5 Cornibus, similibus arietinis: Et Panormi visa fuit puella producere alia; vitulinis similia, per omnes sui Corporis partes, i. e. non solum in capite & in fronte, sed etiam in omnibus juncturis pedum & brachiorum, ut* SCHENKIVS *refert in suis obss. Visæ fuerunt enatæ adhuc excrescentiæ prodigiosæ naturæ in diversis vulneribus, cujusmodi accidit illud Cornu, cujus hic damus descriptionem. Hoc tempore Florentiæ est homo montanus agens annum septuagesimum, qui habet faciem caprinam, & corpus aridum atque consumtum, quod denotat temperamentum calidum & siccum. Habet infra juncturam tibiæ dextræ Cornu, quod ipsi accidit ex vulnere neglecto per triennium. Vlcus incepit per magam scabiem, quæ eo in loco ipsi contigit, & quæ sensim accrevit magis magisque. Ita tota illa pars scabiosa reddita fuit. Materia quæ inde egrediebatur, statim inspissabatur veluti gluten, dein*

indurata formata fuit species Cornu, longitudine palmi, crassitie vero duorum pollicem versus radicem, quæ sensim magis magisque diminuitur & acuminatur in forma aliquot ramorum. Sed tandem replicatur per medium parvi nodi, qui illam torquet infra versus talum, ut videtis in figura sequente, (ibi appicta est) Illud est coloris cinericei mixti cum flavo, Substantia est Cornu firmi & duri; emittitque fœtorem intolerabilem. Superficies non est polita, sed cernuntur quædam concavitates, vel potius sinuositates, quæ tendunt à superiore parte ad inferiorem, & basis, quæ conglutinatur cum osse, circumcincta est excrescentia carnosa, quæ veluti Coronam circumcirca format. Illud cornu productum est bis post triennium. Nam biennio postquam apparuit prima vice, evulsum fuit, sed illud renatum est statim multo craßius ac antea Rursus abscissum his diebus præteritis, & concludebatur radicem igne exstirpandam esse. Videbimus successum in sequentibus.

§. 17. *(VII.)* Nec fere alienum videtur, qvando FALLOP. *l. d. part: similiar: cap. 7.* scribit, interdum qvasi cornu in integris ossibus, non in fracturis nasci, qvod qvidem cornu excrescat extra carnem & cutem, idque se vidisse Patavii in femore cujusdam nobilis, ex cujus crure excrevit quasi paxillus longus, citante SENNERTO.

§. 18. *(VIII.)* DALECHAMPIVS *ad Plin: l.* XI. *c. 37. nott. lit. D.* adnotavit Cornu in fronte nobilis feminæ natum, qvam de Fortive Montpessulani vocarunt digiti longitudine, qvod præcisum ipse viderit, ceu ex eodem allegat C. BARTHOLIN. *de Vnicorn. cap. 1. pag. mihi 1. b.*

§. 19. *(IX.)* Stupendum atque notabile est exemplum, qvando *Joh: Phil:* INGRASSIAS *l. de Tumorib: p. n. tr. 1. cap. 1.* refert se vidisse Panormi nobilem qvandam puellam virginem, qvam plurimis recurvis, simulqve in summo exacuatis excrescentiis corneum vitulorum instar, in omnibus fere artubus, præcipueque manuum, cubiti & genuum correptam, etiam in capite & fronte. Ibidem pergit: *Veruntamen non sub cute, sed super ipsa oborti erant tumores illi, & quidem novo quodam generationis ordine. Etenim veluti lapidis generatio contingit in vesica, ut* scil: *alia paulatim, atque alia super aliam velut tunica advenienti, in magnitudinem increscat: Ita & in illis adspeximus plurimas veluti osseas crustas, sibi invicem inhærentes, non secus etiam, ac si avellanorum cortices dimidios, alterum altri superimponas, minorem tamen majori, ut in acutum, pyramidisq; effigiem conjungantur. Tacti autem circa basin maximopere dolebant, & in tantum firmissime, ac summa duritie inhærebant: ut nemine Medicorum aliquo remediorum genere suc-*

cur-

currere valente ad nos tandem, post multos jam sui morbi atque ortus horum annos, consanguinei venerint. Continuo enim & magnitudine, & aliis novis enascentibus, numero etiam augebantur. Quam DEI optimi max. gratia paucissimis diebus ad sanitatem reduximus pristinamque pulcritudinem. Cum tamen turpissima evaserit, dæmonium potius, quam hominem præ se ferens; usque adeo ut parentes libentius mortem, quam vitam illi optarint. Ex eodem refert RENOD: *de mat. med. l. 3. c. 21.* & ex SCHENKIO *I. B.* DENIS *l. a.*

§. 20. (*X.*) *Hieron.* FABRIC. *ab aquapendent.* novit Patavii Nobilem Virum, cui paullo supra frontem corniculum durissimum nascebatur, crassitie digiti manus minimi, longitudine olivæ Hispanicæ, substantia ungui persimile.

§. 21. (*XI.*) *George Cheuffroy de Monthazon tertio lapide de Turonum Galliæ Civitate distans sartor, ætatis suæ prater propter sexagesimo anno 1630. ex lapsu contusionem bregmatis dextri passus est, qua ut creaebatur, in speciem sanata, paullo post juxta aurem dextram gravissimo dolore oborto, materia carnosa pullulavit, ex hac tanquam ex radice materia dura, quæ indies aucta est, & tandem in cornu abivit, quod sive formam, sive duritiem spectes simile arietino fuit. In radice dolorem sensit satis acrem, præcipue si cornu illud moveretur, sensu alioqui destitutum.* Hæc *Cl. Th.* BARTHOLIN: *Cent: V. hist:* ex communicatione *Celeberrimi Senis Joh. Casp.* BAUHINI, *Fautoris atque Amici mei Magni.*

§. 22. (*XII.*) A. C. 1639. Puero decenni rustico Corniculum longitudine indicis in capite succrevit, qvi Bononiam venit scribente *Vl.* ALDROVAND: *l. de Monstris f. m.* 126.

§. 23. (*XIII.*) *Famigeratissimus Dn. Th.* BARTHOLIN: Loco paullo ante laudato inquit: *Me præsente Anatomicus summus Joh.* VESLINGIVS *virgini claustrali Patavinæ annorum ætatis sexaginta, in Cœnobio S. Sophiæ, precibus ejusdem victus, Corniculatam epiphysin exscidit, in frontis elatiore parte sinistrorsum enatam. Substantia cum vaccino cornu eadem erat, durities, lentor ac color similis. Ex ampliore basi paullatim in acumen sursum extollebatur, extremo nonnihil inflexo, longitudine digiti articulum & latitudine adæquans.*

§. 24. (*XIV.*) *Idem laboriosissimus Vir Cent: I. hist:* 78. hoc exemplum producit: *Purmerenti in septentrionali Hollandia paupercula mulier Margareta Mainers septuagenaria degit, quæ viginti retro annis, ex mœrore prodigi filii tumorem primo in dextra capitis parte supra musculum temporalem obser-*

vavit, qui in cornu tandem excrevit digitos XII. *longum, caprini cornu crassitie & duricie similitudine. Ex temporum fere regione seu sincipite emergens reflectitur, incurvaturque, sursumque summum caput petit, cui se mobile applicat, ut commode vitta tegi possit & occultari. Ad radicem rubet cutis, & prurit, sique rudius tractetur, sanguinem prolicit. Inter Caput & Cornu olim vix digitus inserebatur, nunc totam manum admittit, quia continuo crescit. Invisi ipsam 1646. & studiose lustravi, hancque feminæ grandævæ imaginem per pictorem expressi.* Vbi simul addit dedita opera in observationibus suis novis de Vnicornu signasse se alios Cornutos utriusque sexus passim visos & lectos.

§. 25. (*XV.*) *Emanuel URTISIUS ap. Guilh: FABRIC: Hild: Cent: 2. obs.25.* inqvit: *Coronidis loco historiam quandam prodigiosam atque annotatione non indignam, de quodam homine Cornuto, quem Anno 1598. Lutetiis Parisior. una cum Cl. D. D. Jacobo Feschio p. t. in alma Academia Basiliensi P. P. ac celeberrimo, Domino item Joh. Eckenstenio t. t. discipulo meo, ipsemet vidi, ejusq; cornu manibus palpavi, contrectavique, subnectere lubuit. Erat a. Cornutus ille Franciscus Trouillou nomine, homo statura mediocris, corpore satis obesius repletus, calvus (occipitio excepto, quod capillis aliquantum investiebatur) alias morosꝰ admodũ, moribꝰ ac gestibꝰ rusticis plãe præditꝰ ac pelle vulpina vestitꝰ, adeo ut adspectu omnino horridꝰ esset: natꝰ in viculo quodã, Gallice les Mezieres indigitato, qui ut D. La verdinum, Regis Galliarũ Polemarchũ spectat. Huic à teneris in locis silvestribus à carbonariis educato, ad annum septimum usque ætatis suæ, nullum adhuc alicujus cornu indicium apparebat, quo tamen tempore è fronte primum extuberare cepit, ... ut circa annum 17. ætatis suæ, ad instar apicis alicujus, digiti magnitudine ... omineret. Quod postmodum progressu temporis paullatim ejusmodi incrementum accepit, donec tandem circa annum ætatis suæ 35 tam magnitudine, quam forma cornu arietis prorsus referret atque adæquaret. Cornu hocce è medio frontis enatum, superne ad verticem, futuram coronalem usque retortum, progrediebatur, ut cutem eo loci omnino ferme adtingeret, quod etiam (ipsomet id referente) jam semel antehac firmiter adeo cuti inhæserat, ut doloris evitandi gratia, id ipsum necesse fuerit aliquantum resecare atque rescindere. Quoties cornu illud palpabatur, vacillabat; cornutus vero inde dolorem maximum persentiebat, ut tandem ab adstantibus vix amplius sibi istud palpari passus fuerit. Hoc autem an in ipso frontis osse, vel cute solummodo radices suas fixas habuerit, usque adeo mihi non constat, credibile tamen, quia cornu tam amplum atque ponderosum, radices omnino in cranio ipso egisse.*

An

An item cornutus ille dentibus molaribus præditus fuerit, non observavi. Qua autem ratione, & ex qua materia cornu istud in hoc homine generari potuerit, id omne Tibi perpendendum relinquo. Tandem cum cornutus ille per duos menses Parisiis conspiciendus expositus fuisset, Aureliam versus conductus fuit. Quo loci cum pervenisset, paullo post diem suum obiisse, intellexi. Hactenus URSTISIUS. Idem exemplum allegat qvoqve RUPERT. *ad Val M. V. 6. p. m. 349.* Hicqve est idem RENODÆI Cornutus *de Mat. Med. l. 3 c. 21 p. m. 323.* qvem Lutetiæ A. C 1600. vidit. Meminit etiam *Aug.* THUANVS *t. v. l. 123 p. 874.* Eundemqve *D. Christ.* FABRIC. *vidit, teste Th.* BARTHOL. *Cent: I. Epist: 20.* & depingit ALDROVAND. *de Monstr. f. 125.* Immo ipse HILDAN *in Operib. f. 104.*

§. 26. (*XVI.*) *Guilb.* FABRIC. *Hildan. Cent. 2. obs. 26.* In responsione ad Urstisium modo citatum scribit: *Historia de homine Cornuto, quam communicasti, multum placet, inprimis, quia effigiem simul addis. Habet* Dn. Bartholomæus CABROLLIVS, *olim ap. Monspelienses Chirurgus celeberrimus, simile exemplum. Refert enim Monspeliensem* Jean Guy *nomine, ipsius Consilium ac opem implorasse, ac cornu quod sibi ex fronte, ad latus sinistrum, exsurgebat, monstrasse, simulque, ut id amputare vellet, petiisse. Firmiter autem cranio adhæsisse, & semi pedem longum, crassum vero pollicem fuisse, scribit. Ad radicem abcisso Cornu, sanguinem tam copiose effluxisse, ut cauterium actuale applicare necesse fuerit, addit; nihilominus tamen mundificato ulcere & inducta cicatrice, virum huncce coaluisse asserit. Nim.* habet CABROL. *obs.* 11. & ex eo qvoqve meminit BORELL. *Cent. 1 Obs.* 14.

§. 27. (*XVII.*) Puellæ Cornutæ historiam (non tantum raram, verum etiam admirandam, & ita qvidem, ut an unqvam similis casus visus fuerit, valde ambigat *Guilb.* FABRIC. *Hildanus*) conscribserit D. *Paullus* LENTULVS, ceu colligo ex HILDAN. *Cent. IV. Observ. 31.* Eam tamen alicubi typis excusam dubito; proponit tamen *Hild. ib* hisce *A. 1612. puellam 18. circiter annorum, ex pago quodam Bernam adductam ibidemque Nob. ad Doctiss. Viro D. Paul Lentulo, p. t. D. Med. Ord. à Magistratu Ampl curandam commissam fuisse memini. Hujus puellæ dorsum, brachia & crura cornibus scatebant: eorum nonnulla duos transversos digitos erant longa, nonnulla incurvata, sed major pars recta, & fusci coloris erant. Ego cum 28 Novembr. ex Belgio reversus essem Bernam, puellam hucce in nosocomio sanam vidi, cicatrices quin etiam, & vestigia Cornuum palpavi, omniaque, quæ acciderant à D. Lentulo mihi*

 rela-

relata fuerunt. Effigiem ad vivum depictam, hic annectere volui. Hactenus HILDANUS.

§. 28. (*XVIII.*) P. BORELL *Cent. 1. Observ. 14.* dicit: *Mihi etiam assertum à Monacho, se vidisse Fratrem Ordinis Prædicatorum, cui Cornu tale juxta oculum exivit.*

§. 29. (*XIX.*) Chiron Neapolitanus *M.* A. SEVERINVS *l. v. c. 25. de abscess. recond. nat. p. m. 256.* observavit in Sartoris Neapolitani frontis angulo corniculum, qvod erat specie vitulæ junioris.

§. 30. (*XX.*) *D. Destanoue Monspeliensis Chirurgus, inter rara quædam, quæ curiose asservabat, cornu trium digitorum lõgitudinis, cujus basis duorum digitorum crassitiem æquabat, incurvum & subfuscum mihi ostendit, quod è gena cujusdam mulieris exstirpavit sub quo cancer repertus fuit*: sunt verba BORELL. *l. a.* Videl. *Petrus* ESTANOUE habet ap. RIVER. *obs. Communic. 6. p. 348.* his verbis: *Cuidam vetulæ supra Zigoma corpus durum & callosum enatum est duorum digitorum transversorum longitudinem æquans materia & figura Cornu omnino referens, latum in basi & acutum in cuspide, quod successu temporis sponte cecidit, & illius loco Cancer obortus est.* Qvæ verba si pensiculate conferemus cum Borellianis, discrepabunt qvadantenus.

§. 31. (*XXI.*) *Rob.* FLUDD. *de Fluctibus lib. IV. Anat. c. 8.* dicit in Presbyteri superficie convexa lienis Cornua erupisse exturgescentia tanta duritie, ut vix scalpello scabi potuerint.

§. 32. (*XXII.*) *De Chimista* [*rectius Chemico*] *quem suspensum in Ducatu Charitinorum ipsique ex oculis duo Cornua, longitudine instar digiti enata vidit* KORNMANN: *de mirac. mort. p. 5. c. 7. notius fortasse exemplum,* ait *Justus* BERTRAMVS *ap. Thom.* BARTHOLIN. *Cent. 2. Epist. 11. p. m. 439.*

§. 33. (*XXIII.*) *Cl. D. D. Zachar.* MANNAGETTA *in Ephem. Germ. Curios. Ann. I. Obs. 30.* ait: *Vir quidam Consularis s. potius Præses consilii & Parlamenti Urbis Byon, in Ducatu Burgundiæ, dictus Dn. de Laine, jam sexagenario Major, constitutionis atrabilaris longo tempore febri tertiana continua exquisita correptus, difficillimeque curatus, incidit in affectum Cornutum hoc modo: Excreverat ei circa duarum ultimarum Costarum spuriarum vertebras tumor quidam inæqualis, durus, sensus exquisiti, ad magnitudinem Castaneæ, qui per decennium nec augeri, nec minui, neque ullis medicamentis adbibitis poterat curari; tandem à quinque annis notabiliter augeri, veramque Cornu Cervi junioris figuram æmulari cepit, inque tantam altitudinem excrevit, ut nisi orbi-*

culatim amputatum fuisset, usque ad certam aliquam distantiam (ad crassitiem circiter digiti à cute) ubi sensus incipit exquisitissimas, ipsum Cornu altitudinem dimidii pedis excederet. Varia jam ab Experientissimis quibusvis Medicis fuere tentata remedia, sed omnia incassum, levibus enim non cedit fortioribus exasperatur.

§. 34. (XXIV.) Eruditiss. D. D. Frid: LACHMUND: uti est Ephem. Germ. Cur. Ann. IV. & V. Obs. 180. hoc habet inqviens: *Apud Dn. Bernh. Schraderum Chirurg. Delphens. vidi Cornu, substantia & duritie simile caprino, cujus ferme erat coloris, qvot ante aliqvot annos excreverat in superiore parte pedis feminæ, in civitate Delphensi. Consuluit Schraderum, cujus consilium sectio fuit, quam, feliciter, quanquam radices fere ad periostium egerat, fuit absoluta anno 1653. mense Augusto. Ego curiositatis gratia feminam adii; quæ callum sectionis monstravit; Cornu depingendum curavi, cujus magnitudo & figura ex apposito schemate comparet.*

§. 35. (XXV.) Nescio an inter historias, an fabulas collocem sequens exemplum. Certe non adeo repugnat fides, nisi qvod subinde fabularum Sesamum adspergatur; habetque hoc *Ptolomæus* HEPHÆSTION περὶ τῆς εἰς πολυμάθειαν καινῆς ἱστορίας i. e. *novæ ad variam eruditionem historiæ lib. 3.* ceu scribit POTHIUS *Patriarcha Bibl. n.* CXC. *f. m.* 245. *Edit: August.* 1601. hisce: Τὸ δὲ τρίτον περὶ Ὕλλε τοῦ Ἡρακλέους υἱοῦ, ὡς κέρας εἶχε περὶ τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς κεφαλῆς ἐκπεφυκὸς μικρόν. καὶ τοῦτο λάβοι ὁ Σικυώνιος Ἐπωπεὺς ἐκ μονομαχίας ἀνελὼν αὐτόν, καὶ κομίσοι ἐν τῷ κέρατι τὸ Στυγὸς ὕδωρ, καὶ βασιλεύσοι τῆς χώρας. interprete C. SCHOTTO *fol. m.* 184. *Tertio vero libro de Hyllo Herculis filio commemorat, Cornu eum parvum ad lævam capitis partem adnatum habuisse, quod Epopeus Sicyonius cum in pugna illum occidisset, acceperit, tuleritque in eo stygis aquam, & regnum ora illius occupaverit.*

§. 36. (XXVI.) Denique *Excellentissimus D. D. Salomon* REISEL, *Physicus Wormatiensis Primarius; Fautor Collega & Amicus dulcissimus in doctissimis literis ad me* 1. *April.* 1676. hoc communicavit, ita scribens: *De Cornutis ut quid addam, præter hinc inde sparsa, quæ tu sine me habes, non habeo, nisi hoc, quod Prætor &* XIII. *Vir Wormatiensis p. m. Dn. Rauchbar retulit; Norimbergæ cuidam cornu sub papilla sinistra à contusione cornu bovini enatum fuisse, quod resecto apice intus molliusculum apparuerit, spectantibus Dn. D. Hainle & D. Hornio, quam tamen historiam forte Norici Medici in suis Observationibus retulerunt, aut cum copiosiori relatione in suis loculis adhuc servant.*

§. 37. Hæc sunt Cornutorum exempla ex fide testium auritorum atq; ocularium. Possent varia adhuc MONSTRA CORNUTA allegari e. g. Infans Cornutus, qvi dies 14. in utero ejulavit ap. J. WOLF. *memorabil. t. 1. f 521.* Et fere videtur idem esse cum eo, qvod habet *id f. 916.* Aliud *ib. ib. f. 31.* Et rursus aliud *ib. fol. 550.* *Conf.* C. SCHOTT. *Phys. Cur. l. v. c. 6.* ZACVT. *Lusit. l. 3. Prax. adm. obs 93.* LICET. & WEINRICH. *de Monstr.* ex qvo NYMMAN. *de vita fetus in utero p. m. 44.* LYCOSTHEN. *de prodigiis & ost.* Puer 5. Cornibus natus refertur à *J. B.* DENIS *l. a.* forte ex PAREO *l. 24. c. 2.* habet. Monstri humani Cornuti in Marchiæ villa Dammenwalde prope Witstock nati meminit FINCEL. *de mirac.* De alio infante Cornuto ap. Lingones *vid.* *Gilb.* COGNATVS *Nozerenus l. 8. narrat. silv. p. m. 565.* Verum hæc potius Physicis quàm Medicis; Hi enim non tam Cornutos ab ortu; quam illos; qvibus per morbum enascuntur, ceteroqvin sanis; considerant; qvo sensu intelligendus SCALIG. *Exerc. 199. s. 5.* dicens: *Cornua hominibus adnasci ægritudo est, non Monstrum.*

§. 38. Cornu igitur tale h. m. acceptum potest definiri Tumor p. n. in externa aliqva corporis humani parte enatus; similitudinem Cornu animalis Cornuti qvodammodo habens, & lædens actiones.

§. 39. Qvo referantur Cornua in Pathologia auctores varie sentiunt. THEODORICVS, Episcopus Cerviensis & Chirurgus *l. 3. Chirurg. c. 27.* ad APOSTEMATA videtur trahere, qvando scribit: *Multoties in capite fiunt* apostemata *qvædam, qvali Cornua, dura tanquam lapis & sunt de genere nodorū.* Verum qvo jure nominet apostemata non video, nec me docere potuerunt GORRÆUS & FOESIUS; nec C. HOFMANN: utut *in instit. Med l 3. c. 15. 4. §. 14.* scribat tripliciter accipi τὸ ἀπόστημα, nempe latissime, late & presse, cum nullum eorum Cornu competat.

§. 40. Ad Tumores plerique fere referunt, & recte. Sed specialius non conveniunt: hinc *Abvali ibn. t sina* (uti PIENS eum scribit) seu EBNSINA (uti rectius *Celeb.* VELSCHIUS cum Arabes Persqve semper ita (*l. 4. fen. 7. tr. 3. c. 14.* ait: CORNUA *sunt additiones spessæ, curvæ, nascentes super juncturas in extremitatibus propter vehementiam operationis.* Eadem qq habet *P.* BAYRUS *in Veni mecum l. 24. c. 10. p. m. 652.* sed fluctuare videtur. LANFRANCUS *tr. 3. doct. 2. c. 3.* vocat cranii manifestas EMINENTIAS *Th* BARTHOLIN. *C. V. h. 27.* vocabat illud Virginis Epiphysin Corniculatam.

§. 41.

§. 41. *Cl.*LINDEN. *meletem l.2,num.51.* refert ad EXOSTOSIN, hanc iterum ad ECPHYSIN, & ita ad ametrian in membro solido; qn. scribit; *Exstosis est ecphysis ossea: sive veri ossis sit, ut nodus aut Cornu in Dionysiciis; sive instar ossis, ut tophus venereus.* Immo & ipse C. HOFMANNUS non adeo repugnare videtur, qn. *Inst. Med. III.12. 5.* ait: *An sunt ἐξοστώσεις Gal. & veterum aliorum?* Verum differentia revera est inter CORNU & os, & consequenter etiam inter ἐξόστωσιν & Cornu. Vtut non negaverim aliqvam adfinitatem.

§. 42. Aliqvi ergo ad NODOS reducunt; sicut fere fecit SENNERT. *Prax.V.1.38.* qn. eodem capite & cornua & nodos; immo utrosque qq. eadem curatione pertractat. Immo jam olim de genere nodorum esse scribserat THEODOR: *l 3, Chir. c.27.* Verum aliqua adhuc est inter nodos, & qvæ heic tractamus Cornua, differentia: Illi sunt in osseis sedibus tumores durissimi, qvi firmiter subjectis ossibus insistunt, nec ab illis loco moveri possunt; teste CORBEJO *Parthol. l.2. f.5 c.17.* EBNSINA qq. definit per Dubeleta frigida, teste MANARD. *l.7. Epist.2. Jacobo* DONDO nodositates dicuntur German. Oberbein CORBEJ *l.a.* (qvamvis GANGLIA & NODOS differre scribat alio modo MANARD. *l.a p.176.* alio FERNEL. *l.7. Pathol. c.3.* Confundit tamen SENNERT. *Prax.v 1.34.* utut ante differre dixerat; & ROMPF. *ad Schmitz. Comp. Pract.* nodum qq. ad ganglium remittit) Cornua verò hæc partim subjecto, partim figura, partim substantia; colore &c. differre putamus C. HOFMAN. qvidem *Inst. III.121.5.* distinctionem adhibet; aitq; : *Hæc Cornua nodi ab initio vocantur.* Verum tutius arbitror nomina ejusmodi non confundi.

§. 43. Ad VETRUCAS non pauci locant Cornua; & ex earum genere esse statuunt uti TAGAULT. *Inst. Chir. l.1 c.2. & 9.* AMAT. *Lusit, in Schol. ad Cent. 2. Curat. 38.* C. HOFMANN. *Inst. Med. III. 121.5.* & *Pathol. parv. cap. 26 §.6.* (ibidemqve ponit inter morbos in numero aucto) *P. J.* SACHS. *in Schol. ad Ann I Ephem. Germ. Cur. observat. 30* BORELL. *C.1. O. 14.* Et *P.* BAYRUS *in Veni mecum l.24. c.10. p.m 652.* inqvit: *Duræ sicut clavi, & aliquando nascuntur in planta pedis sub pollice. Avic. appellat Almismar, & est sicut verruca impediens ambulationem.* Verùm SENNERT. *Prax. v.1. 38.* infit: *Plurimi ad verrucas etiam referunt Cornua, eaque statuunt esse verrucarum quoddam genus oblongum & instar Cornu recurvum.* Verum *longe latius ab Arabibus & posterioribus Medicis nomen hoc extenditur.* Et qvidem (pace Tantorum Virorum) recte, siqvidem nec describtio verrucarum; qvam dant SENNERT.

Prax. V. l. 37. CORBEJ. *Pathol. l. 2. f. 5. c. 18.* MARTIN. *Lex. Philol. lit.* V. &c. competit; nec capit hæc cornua divisio verrucarum proposita a CORBEJ. *l. a.* in acrochordones, thymia & Myrmecias, ut alia taceam.

§. 44. Remotis ergo modo dictis forte non inepte statuemus Cornua hæe esse TUMORES p. n. hos iterum (non adtendentes quæ movet C. HOFMAN. *Instit. III. 130. 4.*) esse morbos organicos in magnitudine aucta; prout divisionem fecimus in *synopsi nostra Instituit. Med. §. 26. p. 28.* Nim. sunt tumores sui generis ab aliis facile qui poterunt discerni.

§. 45. Antea vero, qvam pergam ulterius; adhuc animo oberrat nomen DIONYSISCORUM; qvo uti LINDENIUM *supra* §. 40. vidi; qvidqve hoc nominis sit contemplandum mihi poposci. Inter plurimos, qvos volvi revolviqve auctores, aut nulla, aut pauca, aut obscura, aut falsa (rarissime solida adinveni. In nomine hanc invenio diversitatem, quod LEXICON. *Græco-Lat. Basil.* scribat Διονύσισκοί, οἱ. *Joh.* SCABULA autem *Lex. Grac-Lat. fol. m. 407. H.* STEPHAN. *in Indice in Thesaur. Ling. Grac. fol. 762. &* CASTELL. *f. 118.* Διονυσίσκος, Immo GORRÆUS *defin. Med.* Διόνυσκοι. Qvod alius per syncopen factum credebat, ego per Typographi errorem. Rectissimum puto Διονυσίσκοι. Ita enim AUCTOR *Definit.* qvo antiqviorem in hac re non vidi. Qvod ad rem ipsam; nec in ea convenitur. Ridiculum est, qvod dicit CALEPINVS (vel qvicunque Auctor est rudis indigestæque molis) *Lex. hac voce f. m. 323. a.* DIONYSISCI, *orum m. f. sunt* tabernacula, *quæ in temporibus capitis nascuntur.* Puto enim vel vitio Compilatoris vel Typothetæ factum, ut pro Tubercula, legatur, tabernacula. In se Διονυσίσκος est q. d. Bacchulus teste *J. SCAPVL. Lexic. f. m.* 407. nempe à Διόνυσος diminutivum est Διονυσίσκος Bacchulus; ait H. STEPHANVS *l. a.* Videl. sic dicuntur à Baccho quẽ Poëtæ Cornutũ fingunt; GORRÆVS *l. a.* ex qvo CASTELL: procul dubio. Hinc ita vocitãtur osseæ eminẽtiæ qvæ prope tempora nascuntur. Dicuntur & κέρατα h. e. Cornua, detorto à Cornigeris animalibus nomine; ita GORR: *definit. Med. hac voce f. m. 84. b. H.* STEPHAN: *l. d.* & *in Dictionario Medico p. m. 274. J. SCAPVLA l. a.* & *Barth. CASTELL. Lex. Med f. 159.* sed qvid opus rivulis? Ad fontem! Ita AVCTOR τῶν ὅρων ἰατρικῶν; s. Definitionum Medicarum (qvem alii Galenum volunt, alii, nec forte male; inter notha Galeni referunt) *Edit Oper. Gal. Grac. Basil. 1538. f. m. 401.* inqvit: Διονυσίσκοι εἰσὶν ὀστώδεις ὑπεροχαὶ ἐγγὺς κροτάφων γιγνόμεναι, λέγονται δὲ κέρατα ἀπὸ τῶν κερασφορέντων ζώων κεκλημέναι; i. e. interprete H. STEPHANO: *Dionisisci*

ὐψίσκι sunt ossea eminentiæ propter tempora exorta. Eadem Cornua appellantur, nomine ab animantibus Cornigeris ducto. Et ita hic Auctor Dionysiscos inter affectus p.n. numerat, ceu contestatur GORRÆVS *l. d.* & *CASTELL. p.m. 118.* Vt jam satis habuerimus caussæ infestigationis hujus.

§. 46. *SVBJECTVM*) varium est, juxta corporis peripherian. Neutiqvam vero absolute inter capitis affectus tantum est referendum hoc malum, uti fecit LANFRANC *tr. 3. diatr. 2. c. 3.* Vtut sciamus fuisse in CAPITE pueri ap. AMAT. *Lus. Cent. I. cur. 51.* & THEODORIC *l. 3. Chir. c. 27.* & feminæ in dextra capitis parte supra musculum temporalem: *Th.* BARTHOL. *C. 1. h. 78.* In læva capitis parte *Ptolomaus* HEPHÆSTION. *π. τῆς ἐς πολυμάθειαν ἱςορίας l. 3. ap.* PHOTIVM *Biblioth. n. 190.* In CRANIO, *RIOLAN. Enchir. Anat. l. 6. c. 6. p. 435.* In FRONTE; *Id. ib.* DALECHAMP. *ad Plin.* XI. 37. ejusq; latere sinistro ap. CABROL. teste HILDAN. *C. 2. O. 26.* qvi addit firmiter cranio adhæsisse. Ita in frontis elatiore parte sinistrorsum in virgine Claustrali exemplum est supra *XIII. §. 23.* & aliud *XV. §. 25.* Juxta OCULUM in Fratre *Ord. Præd. Exempl XVIII. §. 28.* Ex oculis suspensi *XXII. §. 32.* Juxta AURẼ dextrã *XI. §. 21.* In GENA mulieris XX. §. 30. Alibi qvoq; emergũt ait RIOL. *l. d.* & aqdit: *Sed etiam in aliis ossibus, digiti longitudine vidi cornu, ad extremum* TIBIÆ, *instar calcaris protuberans. P. BAYRVS in Veni Mecum l. 24. c. 10. p. m. 652.* inqvit: *Nascuntur super juncturis in extremitatibus & aliquando in planta pedis sub* pollice. *Conf. EBN SINAM l. 4. fen 7. tract. 3. c. 14.* In CALCANEO qvoqve enatum Cornu refert ZACVT. *Lusit. lib. 2. Observ. 178.* In superiore parte pedis feminæ radices fere egerat ad periostiũ, vide *Ephem: Germ: Cur: Ann: IV. & V. obs 80.* In GENU *V. §. 15.* Puellæ Bernensis DORSUM, BRACHIA & CRURA cornibus scatebant *XVII. §. 27.* & addit HILDAN. C. 2. *O. 25.* qvod non ossibus, sed cute & carne saltim adhæserint. Pejor fere erat Puella Panormitana, qvæ cornua habebat qvàm plurima in OMNIBUS fere ARTUBUS, præcipue manuum, cubiti & genuum, etiam in Capite & fronte IX. §. 19. In DORSO & JUNCTURIS SCHENK. *obs f. 732. Conf.* SENNERT. *Prax: II. 2. 24. p. m. 303. b. in fine.* In DORSO, *Exemp: I. 11. & II. §. 12. & III. §. 13.* (ossis qvoqve in dorso adnati meminit ZACVT. *de pp. Med: hist: l. 2. h. 4. f. 169.* huc obiter ex Physicis Cornu RHINOCEROTIS de qvo C. SCHOTT. *Phys: Cur: VIII. 69.* Conf: *PLIN: XI. 37.*) AD VERTEBRAS ULTIMAS COSTARUM SPURIARUM, D. Z. MANNAGETTA *in Ephem: Germ: Cur: Ann: I. Observat 30.* In SUPERFICIE CONVEXA LIENIS, *XXI. §. 31.*

§. 47. Antea vero qvàm investigemus hujus mali caussas, natura

cor-

cornuum in genere ex Physicis esset præsumenda. Verum cum campus hic vastior sit, qvem Laconica hac brevitate emetiri possimus, propterea vel nulli vel parci erimus in eadem indaganda. Non possum tamen concoquere errorem *ARGENTERII comm: 2. in Art: Galen: de signis f. m.* 177. statuentis cornua esse certorum animalium partes; sed NON VIVERE. Eodem malo tenentur, qvi pilos è partium numero eliminant, uti *GALEN:* A. P. *c* 9. *SYNESIVS ap H. JVNIVM de Coma c.* 4. *FERNEL: l.* 2. *Physiol: c.* 2. *L. LEMN: l.* 2. *de complex: c.* 2. *VOSS: Idolol: l.* 4 *c.* 87. *M. SEBIZ: Fasc:* IX. *quæst: med:* 9. *& de pilis disp:* 1. *q.* 5. *Arg:* 1651. GARMANN *de mir: mort: l.* 1. *c.* 1. § 4. *&* 12. *J. D.* HORST: *manud: p. m.* 11. *BARTHOLIN: in vindic: anat: p.* 93. *seq: &* A R *l.* 3. *c.* 1. *ARNIS. in controvers: anat:* § 9. *P. P.* PEREDA *Schol: ad Pascbal: l.* 1. *c.* 1. *p m.* 8. PICCOLHON: *lib:* 1 *prælect: anat: f. m.* 31. prolixe *Gisb: VOETIVS de creatione p. m.* 772. ratio, qvia non vivant, nec viventis corporis more alantur; ita sentiunt *Cl: Th:* BARTHOL: *C.* 1. *b.* 41. & CAPIVACC: *Med: Anat: p. m.* 410. Partes tamen esse credunt *C.* HOEMANN: *de part: simil: c.* 19. *p. m.* 110. *Inst: Med: II.* 9. 4. *& III.* 128. 3. MOEB: *Inst: l.* 1. *c.* 13. *J. T.* SCHENK: *Schol: part: f.* 1. *p* 4 *c.* 1 *p.* 20. *MARTINIUS Lex: Phiol: voce Pilus*; KYPERUS *Antropol:* BLAS. *Med: Gen: c.* 9 *p. m.* 11. PLEMPIUS *f m.* 150. PARISANUS *l.* 12: *Ex.* 4. *Subt:* Ratio, qvia partis definitio illis competit. Nec minore τῆς διαιρέσεως ἀπορίας laborant UNGUES ax partibus excludunt, uti GALEN: A P. *c.* 9. SEBIZ: *Fascic;* XI. *q.* 9. *& disp:* 1 *de pilis probl: V.* §. 11. &c. Partes enim omni sunt merito *vid: Fr: VALES: controvers: Med: & Philos: l.* 2. *c* 4. *LAUREMBERG: Colleg: Anat: Ex: I.* §. 41. *J. T.* SCHENK: *Schol: part: p. m.* 19. BECKER *Med: microc: l.* 1 *c.* 2 *p. m.* 6. SENN: *Prax:* VI. 8 36. *C.* HOFMAN: *Inst: Med: II.* 9. 4. GAVASSET: *Exerc: Meth: Anat: p. m.* 26. Cumqve Cornua cum ungvibus maximam substantiæ habeant similitudinem *vid. Alex:* BENED: *Anat: l.* 1. 2 *c.* 14. ideo cum iisdem (physice loqvimur) & inter partes referimus; (utut non sentiant; utut non sint in omnibus animalibus, utut non à primo statim semper adsint ortu) & vivere asseveramus.

§. 48. Cornua ex SEMINALI SUBSTANTIA constare statuebat *Hercul:* SAXON: *Practic: l* X. *c.* 42. qvando ab illis ad pilos argumentatur inqviens: *Quid? Nonne Cornua qq sunt siccissima, & nihilominus ex humida fiunt, substantia? Nam si ex humida non fiunt, quomodo ergo erant flexibila, & dum oriuntur, extensibilia, sequacia, tenacia: & dum accenduntur, fumum emittentia? Nonne sunt omnes ista mixti ex humide constantis passiones? sunt equidem! Immo vero mixti humidum habentis oleosum, pingue seminale ab eo,*

ex quo pilos produci diximus, tantùm dissimili, quod materia Cornu multo terreo sic commixta, ut propterea Aristoteles 2. de part. an. c. 3. cornua ex terreo constare affirmaverit, atque ideo grandioribus tantùm animalibus fieri docuerit, quod reliquis magis terrea sint: pili autem materia vapori & fumo ac fuligini misceatur. Cæterum Cornua ex seminali constare substantia *illud quoque confirmare videtur, quod cornigera omnia superiorem habeant mandibulam dentibus vacuam. Argumento sane certissimo, dentium materiam in cornua secedere. At dentes fieri ex semine nemo ibit inficias. Sunt enim in ossium censura; omnia autem ossa ex semine ortum suscipere tota concedit Medicorum schola. Sed seminalem quamdam materiam ad cornuum productionem concurrere, illud quoq; declarat, cervos coitu utentes, singulis annis cornua habere decidua, castratos nequaquam, quod illis semen deficiat, his vero superabundet. Hinc quoque censeo cervas feminas Cornibus carere, quod sanguis, qui in materiam cornu transire deberet, in alimentum fetus secedat. Hinc denig; videas, cornua pro animalium varietate variam habere substantiam, figuram, numerum, magnitudinem, colorem, soliditatem, aut vacuitatem, atq; alia id genus plura, quæ facultatem sequuntur formatricem in semine positam.* Hactenus in patavina Academia Professor Ordinarius Primarius. Verùm qvod pace tanti viri dicam, in allegatis hisce non semel παρέφορον βαδίζει. Tota enim hypothesis nititur fundamento divisionis partium in SANGUINEAS, & SPERMATICAS ap. GALEN: *I. de sem:* 4. & XIV *V P.* 3. it. *M.* SEBIZ: *Fascic:* x. *q.* 14. Sed dogma hoc bene refutat Acutissimus C. HOFMANN: *Inst: Med: II.* 10. 4 & *comm: in* XIV. *Gal: de V.P.n.* 969. & *in* XV. *n.* 1055. & WHARTONUS *Adenogr: c.* 1. *p.m.* 1. (qvamvis hic ALIO MODO concedat ibid: spermaticas; alio itidem *Cl:* COURVEE *Parad: de nutr: fet: in utero part:* 2. *c.* 4. *seqq.* & *Cl: Vir J P.* BRUNO *dogm: med: gen: p.* 1. *c.* 2. *p.m.* 33.) Præterea SAXONIÆ argumentum quod cornigera superiorem mandibulam dentibus vacuam habeant; qvia in Cornua maxime abeat; jam olim refutarat PLIN: XI. 37. dicens: *Qui putant eos* (dentes) *in cornua absumi facile coarguuntur cervarum natura, quæ neq; dentes habent, ut neque mares, nec tamen cornua.* Ut taceam alia absona.

§. 49. Potior videtur ratio ARISTOT. 2. P. A. 3. Cornua ex terreo constare affirmantis; ita tamen ut Philosopho negem conseqventiam statuenti ideo grandioribus animalibus tantum fieri cornua qvod reliqvis magis terrea sint: Dubito enim ne Camelus, eqvus, elephas & aliæ majores bestiæ sint terreæ ac capreolus, vervex, vitulis &c. Philosopho accedit *Alex:* BENED: *Anat: l.* 1. *c.* 14. scribens: *Vngues ex terrena admodũ oriũtur parte, parũ*

humoris caloriuque adepti, quæ dum refrigeſcunt humore ac calore evaneſcente in aëre, duram terrenamque formam capiunt, ſicut ungulæ, Cornua, *quamobrem igni molliuntur, inter oſſis & nervi naturam poſſident.* Nec procul abire videntur *Cl.* HILDAN. *in addit: ad Cent:* 2. *O.* 25. *& Th.* BARTHOL. *C. V. h.* 27. affirmantes cornua eſſe melancholici ſucci progeniem; ceu alibi probatum, & conteſtetur hoc Cornu illud vetulæ ſupra Zigoma *Exempl. XX.* §. 30.

§. 50. *Curioſiſſimus Dn.* J. B. DENIS *loco ſuperius* §. 16. *citato* tandem varias collegit ſententias ſuamq; ſuperaddidit inqviens: *Si quæratur ex quænam materia generentur corpora illa peregrina, & unde veniant Cornua, quæ reperiuntur ordinariè in certis quibusdam animalibus?* Ariſtoteles *exiſtimat illa prodire ex quibusdam oſſibus, atque ſubſtantiam eorum eamdem eſſe ac dentium, quoniam notavit omnes beſtias Cornutas non habere dentes in maxilla ſuperiore.* Fallopius *eſt in eadem ſententia, & affirmat ſe vidiſſe naſci cornua non modo in oſſibus fractis, ſed etiam ſupra oſſa integra.* Avicenna *credit provenire illa facilius in juncturis oſſium, prout contigit inter vertebras dorſi Avenzoar. Non equidē hæc mens eſt, quaſi ō alibi poſſint provenire, prout illud eſt* (Exempl. XX. §. 30.) *Quæſtio eſt, cujus ſit natura materia illa producta & fovens iſtas excreſcentias? Quidam putant eſſe ſuccum nervoſum; alii ſeroſitatem ſanguinis. Sed poſterior ſententia eſt veriſimilior, tum quia ſeroſitas ſanguinis continet plus ſalis, quam ſuccus nervoſus, tum quia experientia nobis declarat, quod ſi ſeroſitas illa ſ. quid ſeri apporatur igni, ſtatim induretur, & poſt aſſumtam conſiſtentiam glutinis, reducatur in pelliculas pellucidas & duras, veluti Cornu.* Cui ſententiæ ferme accedo. In ſanguinea maſſa enim ex variis ſæpe cauſſis humor lentus, viſcidus, glutinoſus continetur; qvi ſi coagmentetur in certa parte accedentibus aliis cauſſis præcipue externis, corneam ſubſtantiam; utut figura eandem non ſemper, induere poteſt. Qvo forte reſpicit BLASIUS *Inſtitut: Med: Pathol: p.* 2. *c.* 4. *p. m.* 51. ſtatuens Cornu (prout hejc pathologus tracto) fieri ex degeneratione humorum. Nec adeo alienus videtur P. BARBETTE *Anat: Pract: part:* 3. *l.* 1. *c.* 1. *p. m* 332. *ſeq.* hæc effatus: *In Cranio (* cur non & alibi? *) materia nonnunquam locis variis colligitur lenta, quæ ſiquidem phlegmagogis externisque diſſipantibus non tollatur, duritiem ſummam temporis ſucceſſu acquirit; Immo augmentatione inſuper accedente, cornu perfectum exhibet.* Reliquas cauſas remotiores; puta Temperamentum, ætatem, ſexum (nam & Viri habent Cornua & feminæ; illorum Exempla ſunt *I. II. III. IV. V. VI. VII. X. XI. XII. XV. XVI. XVIII. XIX. XXI. XXII. XXIII. XXV & XXVI.* Harum vero *VIII. IX. XIII. XIV. XXVII. X.* & *XXIV.* ut fere cauſam habeat *Sam.* EGLINGER: *Caroll: VI: ad diſp: de Lient:*

&

& Cœliac: statuendi Viris potius, quàm mulieribus crescere cornua, maxime si redundantibus natura segniter liberetur: Qvamvis, si verum fatear, ego nullum adtendam heic sexus privilegium) humores, vitæ genus, consvetudinem; res n. n. & affectus &c. jam diducere non vacat, sed possunt facillimo labore ex exemplis extrahi.

§. 51. Ad *DIAGNOSTICA* signa me ordo jam compellit; qvamvis in re manifesta signis his vix opus posit videri. Possunt illa peti à QUANTITATE tam DISCRETA; Sic plurima visebantur in Exemplis IX. & XVII. Ita in alicujus cranio septem eminentias, unam alia majorem & diversis in locis vidit *LANFRANC: tr. doctr: 2. c. 3.* & addit: *Quorum aliqua erat ita magna & acuta, sicut cornu capreoli, vel longitudinis pollicis, & multum lædebat cutem*. Unicum vero in reliqvis: qvam continua; ita in femina XII. digitos longum in Capite enascebatur *Th:* BARTHOL: *C. 1. h. 78.* Illud Petri Estanoue Exempl. XX. §. 30. dicitur duorum digitorum transversorum longitudinem æqvasse; sed BORELL: *C. 1. O. 14.* ait idem cornu apud eumdem se vidisse & fuisse trium digitorum longitudinis ejusqve basin duorum digitorum crassitiem æqvasse. Cabrolianum (Exempl. XVI.) erat semipedem longum, crassum verò pollicem; HILDAN: *C. 2. O. 26.* Puellæ Bernensis (Exempl. XVII.) Cornuum nonnulla duos transversos digitos erant longa. Digiti longitudine ad extremum tibiæ cornu vidit RIOL. *Enchir: Anat: l. 6. c. 6. p. m. 435.* qvod facile Exemplum XXVII. potest constituere. Simile erat illud Exempl. VIII. Aliud Exemplo XV. tam magnitudine qvàm forma cornu arietis prorsus referebat. *I*demmet dicit RENOD: *de mat: med: l. 3. c. 21. pag. m. 323.* duos palmos fuisse longum &c. Petuntur & signa à FIGURA. Illud Monialis Exempl. XIII, ex ampliore basi paullatim in acumen sursum extollebatur, oxtremo non nihil inflexo. Sartoris cornu Exempl. XI. erat forma arietini. In puella Bernensi Exempl. XVII. nonnulla erant in curvata, sed major pars recta. In Panormitano Exempl. IX. erant recurva qvamplurima simulque in summo exacuata cornuum vitulorum instar. Illud feminæ Hollandicæ Exempl. XIV. erat uti caprinum plane. Et ita porro. Præterea in superfice alia sunt polita; alia non. Illius Florentini Exempl. VI. superficies non erat polita, sed cernebantur concavitates vel potius sinuositates, quæ tendebant à superiore parte ad inferiorem &c. Confer & Exempl. IX. Ratione coloris est interdum diversitas; fusci erant in Bernensi Exempl. XVII. Cinericei mixti c. flavo in Florentino Exempl. VI. Cretense erat nigrum Exempl. V. Vaccini cornu colorem habebat illud monialis. Ex. XIII. Ratione

substantiæ qq. variant: Aliud est solidum atqve durum, vid Ex. VI. &c. Aliud minus. Illud pueri Ex. IV. in parte inferiori conflatum erat ex cranio & medullari cerebri substantia. Aliud est cum dolore Ex. II. IX XI. XV. XXIII *Conf.* qq. *LANFRANCUM tr: 3. doctr: 2. c. 3.* aliud sine dolore Ex: IV. Illud Florentini fœtorem emisit intolerabilem; sævamque exhalavit Mephitim Ex. IV. Et si qva plura sint Diagnostica alia.

§ 52. Ad PROGNOSTICA etiam deveniamus. In se eqvidem letale non est, potest tamen fieri ex accidenti e.g si profundius justo abscindatur uti Ex. IV. aut si cura negligatur. Ita Puella cornuta Bernensis à *D. Lentulo* curabatur & sana atqve incolumis per annum circiter vixit. Cum vero propter egestatem præscribtam victus rationem observare non posset; purgantia qvin etiam (qvia à Medicis remota erat) intermisisset, cornua recrevisse retulit D. D. DUNUS, qvi Lentulo succesit, sed non tanta in copia, ut antea. Interim tamen cum sine dolore vix stare, multo minus ambulare, sedere aut supina cubare posset, & à Medicis remota esset, tandem ex haustis viribus pie obdormivit, *HILDAN: in addit: ad C. 2. O. 25.* Cornua qq. recidivas habere possunt, Exemplum est in modo dicta Bernensi, ut & in Florentino Ex. VI. In vetula Ex. XX. sponte decidit, sed illius loco Cancer obortus est. *P. ESTANOVE Obs. 6. River: communicata.*

§. 53. Deniqve perveniendum est ad CURATIONEM, qvam difficilem recte statuit *SENNERT: Prax:* V. 1, 38, non autem est impossibilis, prout videbatur *LANFRANCO tr: 3. doctr: 2. c. 3.* utut etiam sit in cranio. Ita Curationem puellæ horrendo modo cornutæ feliciter se peregisse scribit *J. P. INGRASSIAS de Tumor. tr: 1. c. 1. BARBETTE* qvidem *Anat: Pract: p.m. 333.* & *Sam: EGLINGER Corall: 6. ad disp: de Lienter.* Non nisi per Chirurgiam tollendum dicunt cornu: Verum & pharmaciæ locus erit & ante Chirurgiam & cum ea & post eam. Immo nec ipsa diæta erit negligenda, uti liqvido constat ex casu puellæ Bernensis; vidæ qvæ diximus §. proxime præcedente, qvæqve dicemus inferius §. 55.

§. 54. De Curatione eqvidem potest legi πολυμαθέστατος *Th: BARTHOL: de Unicorn: C. IV. p 37. seq:* qvi eam tamen variandam censet; & qvidem rectissime, tum pro diversitate ipsorum cornuum, tum pro varietate eorundem insertionis.

§. 55. Ante Chirurgiam sæpius opus est, ut corpus impuritatibus suis, qvibus undiqve scatet, liberetur; Hoc fecit pater EBN ZOHAR humores grossos (ita barbarus *INTERPRES*) purgando, ceu hic refert *l. 2. c. 15.* idem-

idemmet ipse *EBN ZOHAR* ibid qq. in se tentasse scribit; sed audiamus locum prout misellus *INTERPRES* reddidit, ita tamen ne ingratiis puriorum Musarum fiat: *Et mihi etiam fuit ortum os unum super dorsum, magnum mihi inferens dolorem,: & purgavi me ab humoribus grossis, & posui super ipsum resolutiva, ita quod resolutum fuit pro majori parte, & illud modicum, qvod remansit, non impedivit me in aliqvo in operationibus naturalibus exercendis. Ergo ubicumque inveneris simile, facias, sicut dixi. Et cum purgas istos, noli ipsos purgare solum cum virtutibus medicinarum, sed cum ipsis medicinis propriis. Et de melioribus minoris ad purgundum hos, est lapis Lazuli, sed in magnete absque dubio magnum juvamentum in hoc, sed ego ipsum non sum operatus, quia sufficit mihi Lazuli, & ego commendo opera ejus.* Hæc ille ap. *SENNERT. Prax.* v.1.38. Nim: Auctor respexit ad causam, qvam vulgo in melancholiam rejiciunt; & ideo ex μελαναγώγοις famosissimum collaudat nempe Lapidem Lazulum; qvo eum collocarunt *L. JACHINUS in IX. Rasis* (sic vulgò, rectius *G.H. VELSCHIO de Vena Medin: p.m. 7.* dicitur *EBN. ZACHARIAS RASÆ9 comm: c. 15. p. m* 198. *Guil: RHEGINUS in Medicinæ Exercitamentis fol: m. 85. GATTINAR: prax: med: c* XIV. *Gr: HORST: in Decad: Exerc: Pharmac:* VI. §. 17. *& l: 2. de sanit: stud: tuend: c. 12.* aliiqve qvamplurimi. Plane non adeo displicet mihi methodus qva *D. D. LENTULUS* puellam Bernensem Cornutam curavit; qvæ ap. *HILDAN: addit: ad C. 2 O. 25. f. m. 105.* hæc est: *Præscribta optima victus ratione, apozematibus & julapiis humorem atrabilarium præparavit, & melanagogis aliqvoties expurgavit, mensesque provocavit. Postea apozemata, julapia, melanagoga iteravit. Sic satis expurgato corpore, tandem ipsam ad* thermas *hic in vicinia,* zum neuen Hauß *sitas, misit: quibus cum per dies aliquot usa fuisset, Cornua per se deciderunt, & sana ad nosocomium rediit. Post usum thermarum, refocillatis viribus ac iterum expurgato corpore ad suos ipsam remisit.* Simul hic invenimus & usum thermarum in Cornutis; ad illas ergo merito possunt ablegari, ceteris paribus. Præcipue hæ Bernensium, qvas ex sulphure & alumine constare dixit *HILDAN: l. a.* hæ enim partim emolliunt, partim exedunt & absumunt ea qvæ redundant.

§. 56. Antea Chirurgiam qvam experiuntur aliqvi, nihil non relinqvunt intentatum, propterea imponunt medicamenta, qvæ & emolliunt, & discutiunt aut solvunt (Resolutiva vocabat barbare supra § 55 *Ebn Zoharis INTERPRES*) qvod per experientiam insuper confirmat EBN ZOHAR *l. 1 2. c. 15.* inqviens: *Pater meus purgavit humores grossos in ipso* (sc. ægro) *& postea posuit* Medicinas exsiccativas *super os, ita quod cecidit dictum os, sicut*

cadunt cornua cervi in vere. Huc dubio procul collimat *P. BAYRUS in Veni mecum l.24 c.10.p m.653.* non admodum inepte ſcribens: *Curatur cum inciſione ſubtili, donec perveniatur ad partem ſenſitivam;* ſuperponantur medicinæ verrucarum acutiores, *ſicut melancardinum, donec cadant Deinde adminiſtretur butyrum coctum, & poſt remedia ſupra dicta legitur plumbum ſuper ipſum.*

§. 57. Reſtat jam (ut deniqve deflectamus ad Chirurgiam) mitius adhuc aliqvod remedium, nempe CONSTRICTIO ubi ſeta vel filo robuſtiore ſenſim & ſenſim conſtringendo, malum evellitur, ut decidat plane. Exemplum vidit *DALECHAMP: an Plin:* XI.37. qn, in femina cornu digiti longitudine filo paullatim adſtricto præciſum fuit *A.C.*1542. ſimilis cura interdum qq. adhibetur in verrucis auferendis; audiamus *SENNERT: Prax:* V.I. *37 p.m.163. Excinduntur vel vinculo penſiles ſc: verrucæ, filo nim: ſerico, aut alio forti, aut ſeta equina, arctius ſubinde vinculum conſtringendo, donec verrucæ excidunt. Conf: Th: BARTHOLIN: C.3. h. 40.* qvi ibid: pari modo & nattas tollendas ſvadet.

§. 58. Tandem, ὁκόσα φάρμακα οὐκ ἰῆται, σίδηρος ἰῆται· ὅσα σίδηρος οὐκ ἰῆται, πῦρ ἰῆται· ὅσα δὲ πῦρ οὐκ ἰῆται, ταῦτα χρὴ νομίζειν ἀνίατα; cenſente *HIPPOCRATIUS Aphor: ſ. 8. §. 6.* Qvare & hic inciſionem aut exciſionem deveniamus. Nec enim nos terreat infelix illa exciſio ap. *AMAT: Luſit: Cent: I. Cur: 51.* Inde forte *Joh: Baptiſta* filius *Johannis Caponi* Medici noluit reſecare corniculum pueri A.C. 1639. mortem defectione nuncians apud *ALDROVAND: de Monſtr: f.*126. Siqvidem feliciter exciſum meminerunt *DALECHAMP: ad Plin:* XI.37. *CABROLIUS obſerv:* XI. *D.F. LACHMUND: in Ann: IV & V. Ephem: Germ: Cur: obſ: 180. &c.* Suaſitqve hanc jam pridem *EBN-SINA 4. fen: 7. tr: 3. c. 14.* inqviens: *Cura eorum eſt inciſio, ut removeatur ex eis illud, quod ō dolet: Deinde adminiſtrentur ſuper reſiduum medicina vehementer acutæ, ex medicinis verrucarum, donec cadat; Deinde conſequatur butyrum coctum.* Modum fere proponit *SENNERT: Prax:* V.I.*38.p.m.*166. ajens: *Si prope articulos ſint, eorumque motum impediant, aut premendo continuum dolorem efficiant, amputanda ſunt, quod tutius fit, cum in nudis oſſibus ſola cute obductis conſiſtunt. Cutis primo aperienda, & cornu ſeu nodus denudandus, poſtea ferro acuto ab oſſe abſcindendus, & vulnus convenienter modo curandum. HILDANUS* qq. ait, qvod *CABROLIUS* Methodum qvomodo abſcindenda ſint proponat; additqve: *Dummodo univerſalia neglecta non fuerint.* Ita *VESLINGIUS* Cornu in Monialis fronte exſcidit; re-

liqvi

liqvias vero, cum severius remedium abhorreret Chalchanti spiritu exedere conatus est apud *Th:BARTHOL: C.V. b. 27.*

§. 59. Post excisionem, si è radicibus suis repullulare videatur, omnino ignis adhibendus erit; qvod etiam reputavit *VESLINGIUS* in modo allegata Moniali ex *Th:BARTHOL:C V. b. 27.* Sic in Florentino Exemplo vi abscissum Cornu statim renascebatur crassius. Altera vice iterum abscindebatur, concludebaturq; radicem igne exstirpandam esse, ap. *Cl: J. B. DENIS l.a.* Sed successum rei nondum addidit. Rursus ad radicem abscisso Cornu in homine sangvinem tam copiose effluxisse, ut cauterium actuale applicare necesse fuerit scribit *CABROLIUS:* Nihil ominus tamen mundificato ulcere & inducta cicatrice virum hunc convaluisse asserit, *HILDAN: C. 2. Obs: 20.*

§ 60. Hæc eqvidem sufficiant; nec enim licet, nec licuit hactenus esse mihi prolixiori tum ob publicas turbas, puta obpugnationis & expugnationis Philippiburgicæ (grates immortales DEO O. M. & fortissimis Heroibus atqve militibus!) tum privatas, nempe Praxeos qvotidianæ & sæpius laboriosæ, ut alia tacem impedimenta qvæ fecerunt chartulas meas valde dispersas; animumqve sæpe confusum. Inde est; qvod seqventia velim.

ADDENDA.

P. 1. l. 17. De Cornibus Altaris lege *Alphons: TOSTAT: ad Exod: tom: 2. q. 4 f. 77. a.* reliqvosqve infinitos fere Commentatores.

P. 1. l. 19. Nec obstat, qvidqvid *Cornel: à* LAPIDE *in Exod: c 34. v 29. fol: m. 586.* ait: *Nota, bene Interpres noster vertit* CORNUTA, *verbum enim* קרן *Karan significat proprie cornutum esse, non vero radiare ut quidam confingunt: sicuti nomen,* קרן *Keren significat tantum Cornu, idque pane in omnibus linguis.* IDEM tamen pictores paullo post increpat, & exponit de radiis.

Plura adhuc essent operi exornando, qvæ festinatio jam intercludit, interponet autem aliqvando B. C. D. cogitatio posterior.

(o)

In-

INDEX AVCTORVM.

Claud.

Onuph;

LECTORI ET BENEVOLO
ET MALEVOLO
(RUMPANTUR UT ILIA!)
Salutem!

Terentii uti libet Prologo FRANCO!

Si quis jam eſt, qui placere ſe ſtudeat bonis
Quamplurimis, & minime multos lædere;
In hiſce FRANCUS hic nomen profitetur ſuum,
Tum ſi quis eſt, qui dictum in ſe inclementius
Exiſtimavit eſſe, ſic exiſtimet,
Reſponſum, non dictum eſſe, quia læſit prior.

Alieniſſimus eſt à me animus maledicendi, nec, niſi maledicentiſſimus hoc affinget mihi. Sint Cornuti varii varie, qvid ad me? Nec Tu reus, nec ego actor; nec uterq; erimus judex; ſed cujus vis conſcientia. Et ne totum transſcribam prologum, legatur ille in Eunuchum ſuam; & applicetur. Hoc ſaltim dicam: Qvos heic allegavi Auctores, & omnes me oculis legiſſe meis teſtor, pauciſſimis forte exceptis, qvos ex aliis additis adduco. Errores Typographi Tua modeſtia, meos commune jus humanitatis excuſabit. Hos ſi amice monueris, emendabo, qvantocyus à catenatis & Theoriæ & praxæos laboribus reſpirare dabitur Vale.

F I N I S.